

AGENDA 2030 PARA EL DESARROLLO SOSTENIBLE
GÜNÜN A YAJÜCH

Yatatratawawütr 2030 (p'üchwarranka gütrtsamatskü) sasüjna yagasnaknamülawütr a atsgüyümalütr

Yajanü küyüm küsüna: yatatratawawütr 2030 (P'üchwarranka gütrtsamatskü) sasüjna Yagasnaknamülawütr a atsgüyümalütr

Katрмаalach a apiujukka p'üchwarranka katrtsamatskü, mashl gütr a yüshawaw sasüka chüyü yüjücha a yajümkünach, pataka katрмаalü gütr gamaka Kürrü kachaskünak sasüjna Kajwuk Apgayauchüka Küna a Tagülün sasü Yatatratawawütr 2030 (p'üchwarranka gütrtsamatskü) sasüjna Yagasnaknamülawütr a Atsgüyümalütr, kük kütajamal sasü jalajal 'takna gan yaukü küntülaba'

Sasü Yatatratawawütr 2030 (P'üchwarranka gütrtsamatskü), kük kütajamal yakalüchawütr kürrüka, trankünütr, aklüjawütr a yeempresajna tsük apagayauchak, küshlawülak:

- Bayak yatawülü sasü yajlawawütr tsük gakga kajwuk a aklüjü.
- Yatagü sasü küyüm tauknatawütr yagüpüntawawütr ashkayütrka
- Yanjaikachü küsükal kajwuk a küna gujmna kayükalashkü chüyü ajajrütr a aketeyümalach tsük kajwükütr
- Yayükalashkü sasü yamyeechawütr trankünütrka a ansüyusak, amaktünak, atawak tsük achiganakka yajjüyügawütr.
- Yagasnaknasnajü chüyü a Yatagülawütr Küyümka sasüjna Yagasnaknamülawütr a Atsgüyümalütr yeejna chüyüjna shükülka Atagülüjüchawütr küyümka

Yaujatkütawawütr sasü yatatratawawütrka 2030 (p'üchwarranka gütrtsamatskü) Argentinajna

Sasü Kürrü Künaka Argentino kük küchaskütskünak tsamatsküp'üch a apiujük yüshawawka p'üchwarranka tsamatskükatr küchatsgak sasü yastajüchwütr Sasü Yatatratawawütr 2030 (P'üchwarranka gütrtsamatskü) tsük küchalülüka sasü Yetrankünajna a Ajüchakshlawütr Yakatatükanawütrka Atawüsnajawütrka Yeyajwaywanwütrna (CNCPS) gütskam anachük a asküskünüwak: Chüyach) yakatatükanü sasü yamkünawütrka yaujatkütawawütr sasü bayakka sasü ODSka sasü gütalamünü a yekünajna, tsük Püchach) yatükanü sasü yagainawütrka Sasü Yatatratawawütr 2030 (P'üchwarranka gütrtsamatskü) atükna küsüna.

Sasü yamkünawütr küchachwanak chüyü a apkalü tran anachük a yekünajan, kürrüka atükljü tsük kürrüka warria, sasü Küna a Tagülün, Kajwukanachakütr, amkünütrka sasü tranküna tsük sasü akljüjawütr a autaukmach yeempresajna.

Küchatawümsüwülak kayajnaka Gütüka Küna tsük wüchatawütagülük chüyü kaya a kügüsün yüjüchajnaka akljügülnawütr, yatawawütrka küna yatawawütr künüka yagüngüjüwawütrka tsük Katay a küna.

Bayakka yagasnaknamülawütr a atsgüyümalütr

Sasü Yatatratawawütrka Yagasnaknamülawütr a Atsgüyümalütr 2030 (p'üchwarranka gütrtsamatskü) wüchanachak tsmatskükatrp'üch a bayakka Yagasnaknamülawütr a Atsgüyümalütr (ODS) tsük pataka katrchüyütsamatskü katrmaalü kük awauka atük wüujatkütawak gütalamününaka yekünajna, yagüjüwawütr, abajayka Atsgüyümalak, yamkünawütr tsük chüyachmünütr, yanaketüwütr yachamünawütrka.

CHÜYÜ. BAYAKKA SASÜ YAGAALAWAWÜTR

YATAWÜ BAYAK SASÜ YAGAALAWAWÜTR KAJWUKNA AKLÜJÜKA TSÜK KAJWUKNA SASÜ KÜYÜM.

Sasü yagaalawawütr wüchak taukna sasü achwanüka yajawütr tsük ayainawatr; wütawak sasü gakga tsük güpnyaknüwütr, sasü yajawütr a autakchach sasüjna yanaungüwawütr tsük anaayajna ajnanküchaumawütr a chüyachwawütr, sasü yaukasmalümwawütr tsük sasü yaukashpütüwütr a yeyajwaywanwütrna tsük sasü achwanüka yajümkünawütr sasüjna yatsgawütrka yatskütschanawütr. Sasü yamküchawütr a aukünümünach wüyümalawak atawütr sasüjna bayakka yatükanü apkalü Atsgüyümalütr tsük Yagasnaknasnajü sasü yakatüküwawütr.

P'ÜCH. GAKGA GANKÜSÜ

BAYAK YATAWÜ SASÜ GAKGA, YANAKETÜ SASÜ YAGÜTALAWAWÜTR YAKNÜTR, YAJATKÜTAWÜ SASÜ YANAJAJTRAWÜTR TSÜK YAGASNAKNASNAJÜ SASÜ ATÜK A YAUCHEKTSAWÜTR ATSGÜYÜMALÜTR.

Sasü yauchektsawütr atükka, sasü yanküchawütr ajmayka tsük sasü yatsgawütr chalüka wakastak yaujatkawütr atawünsütr sasüjna yagasnajnachawütr, sasü yastawütr gaggaka tsük yagaalawawütr, gujmna yatü aknü a anajajtratr kajwukna tsük yajawütr.

3 (GÜTR) JATKÜKÜMÜN
TSÜK JATKÜ

GÜTR. JATKÜKÜMÜN TSÜK JATKÜ

**YAGÜTALACHÜ CHÜYÜ AJAJTRÜ A AWÜNACH TSÜK YAGASNAKNASNAJÜ SASÜ JATKÜ
KAJWUKNA KAJWUK A YÜSHNAUKAWÜTR.**

Wakachwanak kete akawütrchatr yakawujastawütr kajwukna chüyü atatrabajayka yütsü tsük yanachüyachü atüspashkach yüjücha yeejna sasüjna jatükümün.

4 (MAALÜ)
YANAUNGÜWAWÜTR
AKLÜJÜGATSKÜKA

MAALÜ. YANAUNGÜWAWÜTR AKLÜJÜGATSKÜKA

**YAGÜTALACHÜ CHÜYÜ YANAUNGÜWAWÜTR YATAWÜLÜTR, YATÜMAKTÜNÜTR TSÜK
AKLÜJÜGATSKÜKA, TSÜK YAGASNAKNASNAJÜ YASUWÜNKA YASHÜMTÜJAWÜTR KAJWUKNA
SASÜ AJAJTRÜ KAJWUKNA.**

Wasa wünüküchak yamülükü sasü atskünümülüka yanaungüwawütr sasüjna anatatratünmünü tsük sasü abajay a ketegüshchütr yanaungüwawütrka yanajüchüyatatrü, yajatkütawü sasü yajawütr sasüjna yanaungüwawütr kajwukna sasü abajay tsük yanaketü sasü yakatüküwawütr yaina pashtray a güshchü tsük yamkaank a güshchü.

5 (KATR)
YAKATÜKÜWAWÜTR
A AKLÜJÜGÜLNATR

KATR. YAKATÜKÜWAWÜTR A AKLÜJÜGÜLNATR

**YANAKETÜ SASÜ YAKATÜKÜWAWÜTR A AKLÜJÜGÜLNATR TSÜK YANAYÜGÜ KAJWUK A
YAMKAANK TSÜK YAMKAANK A GÜSHCHÜ.**

Yatsüwün sasüjna yakatüküwawütr a aklüjügülnatr sasüjna yajawütr sasüjna yanaungüwawütr, yanaksawütr a yeanawünütünnatr, chüyü apkalü a küsakünatr tsük yanasnaksünanawütr sasüjna yaklүjүmkünawütr a yanatskütschanawütr yatawünsawütrkan, wakanasnajük yee yaukünümünawütr yatsgüyümalütr tsük wayükalashkak sasüjna trankünütr tsük sasüjna kawujkünatr trannaka.

6 (KATRCHÜYÜ) YAGÜÜP
A KÜTSÜTR TSÜK
YANAJNASHAYAWÜTR

KATRCHÜYÜ. YAGÜÜP A KÜTSÜTR TSÜK YANAJNASHAYAWÜTR YAGÜTALACHÜ SASÜ YASNAUGÜCHAWÜTR YAGÜÜPKA, YAGAINAPKALAWÜTRKA YATSGÜYÜMALÜTR TSÜK SASÜ YANAJNASHAYAWÜTR KAJWUKNA.

Sasü yagüüp a achiküganak patpatka tsük yajütr kajwukna wüwük akljü a chüyachmünütr küyümka kükkan wüshnajjtüküma, tsük atawünsütr sasüjna Yagasnaknamülawütr a Yatsgüyümalütr. Wüshnayümalüchüük yaksü yapaanasnaugüchüjna sasü yanatswanawütr ayainawatrka, güpünka akljügatskü tsük yanajnashayawütr a jatkü, watün kük wakamajashchak sasüjna yagütalawawütr anaknük tsük sasü jatükümün.

7 (KATRP'ÜCH) YÜGÜ A
ANAKETÜTR TSÜK
BAKÜ AUPATPATJANÜK

KATRP'ÜCH. YÜGÜ A ANAKETÜTR TSÜK BAKÜ AUPATPATJANÜK YAGÜTALACHÜ SASÜ YAJAWÜTR CHÜYÜJNA YÜGÜ A ANAKETÜTR, GÜTALÜ, ATSGÜYÜMALÜTR TSÜK AWÜNMAWÜK KAJWUKNA.

Sasü yügü yatsgüyümalütr wüwük chüyü a yasuwün kük wajanak ajajtrü, yee yaukünümunawütr tsük sasü yaina ashkayaük; wajaljalük yagütalachü sasü yajawütr a yetrankajwukna sasüjna yügü yajnanküchaumawütr a awünmawük tsük yaketetawü sasü askünanka yamjül a kaayatawatr.

8 (KATRGÜTR) APKALÜ
A KÜSAKÜNATR TSÜK
YAMKÜCHAWÜTR A
YEE AUKÜNÜMÜNÜTR

KATRGÜTR. APKALÜ A KÜSAKÜNATR TSÜK YAMKÜCHAWÜTR A YEE AUKÜNÜMÜNÜTR

**YAGASNAKNASNAJÜ SASÜ YAMKÜCHAWÜTR A YEE AUKÜNÜMÜNÜTR ATSGÜYÜMALACH,
ATAWÜLATR TSÜK ATSGÜYÜMALÜTR, SASÜ APKALÜ KAJWUKÜTR TSÜK ANAGAALÜTR TSÜK
SASÜ APKALÜ KÜSAKÜNATR KAJWUKNA.**

Ayainawatr sasü Yagasnaknamülawütr a atsgüyümalütr sasü trankünütr chükayümalüchüük yananshü sasü yeemajüshchü achwanüwaütr küsükal sasü küna gujmna wakaja apkalüjna a akljügatskü yatawüshgüwün sasü yee yaukünümunawütr yamjüba sasü yaina ashkayük.

9 (KATRMAALÜ)
ANAGASNAKNAMÜLÜTR,
YANAJATKÜTAWAWÜTR
TSÜK KAKASNA A
ATACHPÜ

KATRMAALÜ. ANAGASNAKNAMÜLÜTR, YANAJATKÜTAWAWÜTR TSÜK KAKASNA A ATACHPÜ

YAMYEECHÜ KAKASNA A ATACHPÜ A AYÜGAK, YAGASNAKNASNAJÜ SASÜ YATAWÜMYEECHAWÜTR ATAWÜLÜTR TSÜK ATSGÜYÜMALÜTR TSÜK YAGASNAKNASNAJÜ SASÜ YANAJATKÜTAWAWÜTR.

Sasü yatükünawütr kakasna a atachpü (yatatsawütr, wülnümülü, yügü tsük yamwütrka yüjücha tsük sasü yachümjüchawütr) wawük achwanüwatr sasüjna Yagasnaknamülawütr a Atsgüyümalütr. Wananshütün sasü achwanüka yanaungüwü atachpüjna atsgayümalütr kük chükaukük sasüjna warria kete yayügü ajwü a yajanawütr tsük yanasnajü sasü yamküchawütr aukünümünütr tsük sasü yamshalawütr a yeyajwaywanwütrna.

10 (TSAMATSKÜ)
YAGÜSHCHAWÜTRKA
SASÜ
YAGÜNKATÜKÜWAWÜTR

TSAMATSKÜ. YAGÜSHCHAWÜTRKA SASÜ YAGÜNKATÜKÜWAWÜTR YAGÜSHCHÜ SASÜ AGÜNKATÜKÜWÜTR SASÜ ATÜKNA TSÜK SASÜ ATÜKNA.

Jatkü patamünük yagasnachawütr a düpüt yatskünüwün sasüjna küna sasüjna yagaalawawütr, wakagainamünak agünkatüküwütr tsük düpüt a atüspashkü yeyajwaywanwütrnajna küsüna. Sasü yamküchawütr a aukünümünütr ülokus atsbalchük yagüshchüwütr sasü yagaalawawütr gan pawük atawülütr.

11 (TSAMATSKÜCHÜYÜ)
WARRIA TSÜK
YAJWAYWANWÜTR
ATSGÜYÜMALÜTR

TSAMATSKÜCHÜYÜ. WARRIA TSÜK YAJWAYWANWÜTR ATSGÜYÜMALÜTR

YANAKETÜ KÜK SASÜ WARRIA TSÜK KÜNA A YAMNÜWÜ WÜWAK ATAWÜLÜTR, GÜTALA, AYÜGAK TSÜK ATSGÜYÜMALÜTR.

Sasü aakütütr kük wüshnagütsatskük watawülak sasü warria yasuwünjna yajawütrna ajnanküchaumütr a chüyach, yügü, ajway, yatatsawütr tsük kete tsümnawbatr kajwukna.

12 (TSAMATSKÜP'ÜCH)
YANAGÜÜLAWÜTR
TSÜK YASKÜNANA
A ATSGAKSÜTR

TSAMATSKÜP'ÜCH. YANAGÜÜLAWÜTR TSÜK YASKÜNANA A ATSGAKSÜTR

YAGÜTALACHÜ KÜSAYANKÜTR YASKÜNANAKA TSÜK YANAGÜÜLAWÜTR A ATSGAYÜMALÜTR.

Sasü bayak yaskünanaka tsük sasü yanagüülawütr a atsgüyümalütr wawük kete yatükanü tsük jatkü a yee, yainajna sasü yagüshchawütrka sasü yaskünanawütr sasüjna ayainawatr, sasü yagüpüntawawütr tsük sasü yaupatpatjanwütr yajna kajwuk sasü yasuwünka ajajtrü.

13 (TSAMATSKÜGÜTR)
AMKÜNÜ SASÜJNA
AJWÜ

TSAMATSKÜGÜTR. AMKÜNÜ SASÜJNA AJWÜ

YANATSKÜTSCHANÜ AMKÜNÜ A JALÜ YAGAYÜWÜTR SASÜ YAJANAWÜTR A AJWÜ TSÜK JASHCHÜKA.

Sasü küna wakajajtrak aneslünaka sasü jashchüka yajanawütr a ajwü, kük wütawülak sasü ketetawüka abajayka külüla sasüjna abajayagütsü kete bajay tsük sasü ajwüyüjücha kete ajwü. Pinamkünalaw, pajalajalük yagüpünwü. Sasü küna kete gaala tsük amjütr chükawük kete atkünach.

14 (TSAMATSKÜMAALÜ)
KAKASNA A
YEKÜLÜLAJNA
A AJAJTRÜ

TSAMATSKÜMAALÜ. KAKASNA A YEKÜLÜLAJNA A AJAJTRÜ

YANAMÜLÜ TSÜK YASKÜNANÜ KÜSAYANKÜTR ATSGÜJAMNÜTR SASÜ KÜLÜLA A DÜPÜT, SASÜ KÜLÜLA TSÜK SASÜ AYAINAWATR A YEKÜLÜLAJNA SASÜJNA YAGASNAMÜLAWÜTR.

Sasü külüla a düpüt küyümka wakawak kük sasü küyüm gujmna wawü amsamülnütr sasüjna kawujkünatr. Sasü apkalünana a aunsük wasajna ayainawatr a chüyachmünütr wawak chüyü akljü a atawünsütrka aakütütr a atsgüjamnütr.

15

(TSAMATSKÜKATR)
AJAJTRÜKA
TRANAJAJTRÜMÜNÜ
A YEATÜKNA

TSAMATSKÜKATR. AJAJTRÜKA TRANAJAJTRÜMÜNÜ A YEATÜKNA YAGASNAKNASNAJÜ SASÜ YASKÜNANA A ATSGÜJAMNÜTR SASÜJNA TRANAJAJTRÜMÜNÜ A YEATÜKNA, YAGAYÜ YATAUKNATAWATR SASÜ YAGÜPÜNTAWAWÜTR A JÜWÜN, YAJNATÜKÜ TSÜK YAKSHLUNÜ SASÜ YAGÜPÜNTAWAWÜTR SASÜJNA JÜWÜN TSÜK YAJNATÜKÜ SASÜ ACHWAKÜ SASÜJNA TRANATÜSPASHKAWÜTR A YETRANSHÜMTÜJAJTRAWÜTRNA.

Sasü tülün, kata a yatü gütala a yeyanaknajna tsük yatawütagawütr, wakawük chüyachmünütr yagayüwütr sasü ajwü a yajanawütr, watün kük wakatagak sasü tranatüspashkawütr a yeshümtüjajtrawütrna tsük sasü ajwayka sasü katay a yamsamülnawütr.

16

(TSAMATSKÜKATRCHÜYÜ)
JATKÜ, GÜTÜYUKACH
TSÜK WÜJKA A
YAMSHALAWÜTR

TSAMATSKÜKATRCHÜYÜ. JATKÜ, GÜTÜYUKACH TSÜK WÜJKA A YAMSHALAWÜTR

YAGASNAKNASNAJÜ TRANKÜNÜTR A ANSÜYÜSÜTR TSÜK ATAWÜLÜTR SASÜJNA YAGASNAKNAMÜLAWÜTR A ATSGÜJAMNÜTR, YANATSÜMNABAWÜ SASÜ YAJAWÜTR SASÜJNA GÜTÜUKACH KAJWUKNA TSÜK YANANSHÜ YAMSHALAWÜTR A AJASHCHÜTR, ATSGAKSÜTR TSÜK ATAWÜLÜTR KAJWUKNA SASÜ ABAJAY.

Sasü yatükünawütrka yamshalawütr a atsgaksütr tsük ajashchütr kajwukna sasü abajayka yajwaywanwütr wawük yeemajüshchü a chüyachmünütrtr sasüjna yagasnaknamülawütr a atsgüjamnütr.

17

(TSAMATSKÜKATRP'ÜCH)
YATAGÜLAWÜTR
YANAKETAWÜTR
SASÜ BAYAK

TSAMATSKÜKATRP'ÜCH. YATAGÜLAWÜTR YANAKETAWÜTR SASÜ BAYAK YANAYÜGÜ SASÜ AYAINAWATR A YAMKÜNAWÜTR TSÜK YANAKAAYAJJTRÜ SASÜ YATAGÜLAWÜTR A YEKÜYÜMJNA SASÜJNA YAGASNAKNAMÜLAWÜTR A ATSGÜJAMNÜTR.

Küsükal chüyü yatatrawawütrka Yagasnaknamülawütr a atsgüjamnütr gujmna wawük ajashchütr wakachwanak yatagülawütr abajayna a yeküyümna, aklüjatük, yekünajna tsük yemünüwüjna ayaina sasü kürrü, autakmach a aklüjü tsük sasü trankünütr, wakachamyeechük yeejna sasü jüwünka chüyü a kaya anachüülchach tsük bayak a yekawujka kük wakatük chüyachmünütr sasüjna küna tsük sasü küyüm.

Para más información sobre la Agenda 2030
y los Objetivos de Desarrollo Sostenible
www.odsargentina.gob.ar

También disponible en:
WICHÍ
QUECHUA
MAPUCHE
GUARANÍ
QOM

Las traducciones de la serie “Objetivos de Desarrollo Sostenible en lenguas originarias” fueron realizadas por profesionales del Centro Universitario de Idiomas (CUI), con el apoyo institucional del Instituto Nacional de Asuntos Indígenas.